

**WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**
Marian Cichosz

KGP-4100-03-01/2013
P/13/045

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/045P: Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Kontroler	Andrzej Oleksak, gł. specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 85012 z dnia 11 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Regulacji Energetyki (dalej URE lub Urząd) w Warszawie ul. Chłodna 64 (kod 00-872)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Woszczyk, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2012 roku w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki.

Zaplanowane w *ustawie budżetowej na rok 2012²* dochody w części 50 zostały zrealizowane w 113,4%.

Rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 36 097,9 tys. zł.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 14,3% zrealizowanych w części 50 wydatków. Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. Powyższą ocenę uzasadnia także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Prezes URE zgodnie z art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych³* prawidłowo sprawował nadzór i kontrolą nad wykonaniem budżetu.

Stwierdzone w toku kontroli niedokonanie korekty planu dochodów, mimo posiadanej wiedzy o danych mających wpływ na przewidywaną wysokość dochodów, nie miało wpływu na realizację budżetu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania w 2012 r. budżetu państwa, kontrola dochodów budżetowych w części 50 – URE została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² *Ustawa budżetowa* z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 273).

³ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

W ustawie budżetowej na rok 2012 dochody budżetu państwa w części 50 zostały określone w kwocie 86 080 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 97 640,6 tys. zł, tj. 113,4% kwoty planowanej, głównie z tytułu opłat za koncesje i licencje (§ 0590) – 97 463,8 tys. zł (99,8%). Wyższa realizacja planu dochodów budżetowych w części 50 wynikała głównie z nieprzeprowadzenia planowanych konsolidacji przez podmioty koncesjonowane oraz wzrostu cen paliw.

(dowód: akta kontroli str. 4, 123, 127-128, 280-282, 879-889)

Na koniec 2012 r. w części 50 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 3 812,7 tys. zł i były równe kwocie zaległości. W porównaniu do 2011 r. ich wielkości były wyższe o 481,7 tys. zł. Powodem zwiększenia kwoty zaległości było nierealizowanie obowiązku wnoszenia opłat koncesyjnych przez część podmiotów posiadających koncesje, wobec których Urząd prowadził działania windykacyjne.

(dowód: akta kontroli str. 123, 280-282, 879-889)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Dokonana analiza ryzyka wystąpienia nieprawidłowości⁴ w poszczególnych obszarach działalności Urzędu wykazała, że dochody URE na 2012 r. zostały zaplanowane w wysokości znacznie niższej niż ich wykonanie w latach 2010 i 2011. Wystąpiła zatem potrzeba przeprowadzenia szczegółowych badań w zakresie planowania dochodów w celu wyjaśnienia przyczyn takich różnic.

NIK ustaliła, że URE nie skorygował planu dochodów na 2012 r. (86 080 tys. zł) zawartego w projekcie budżetu Urzędu, przedstawionym przy piśmie Prezesa URE z 13 grudnia 2011 r. Przewodniczącemu Komisji Gospodarki Sejmu RP, w związku z planowanym posiedzeniem tej Komisji w sprawie rozpatrzenia projektu ustawy budżetowej na 2012 r., mimo że posiadał już wiedzę nt. wykonania dochodów za 11 miesięcy 2011 r. (91 085 tys. zł). W konsekwencji niedokonania korekty dochody URE na 2012 r. zaplanowano w wysokości o 5,6% niższej od ich wykonania w roku 2011 i o 10,1% niższej od wykonania w 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-122, 282, 882)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

2. Wydatki budżetowe

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2012 wydatki budżetu państwa w części 50 zostały zaplanowane w wysokości 35 521 tys. zł. Kwoty wydatków zgłoszone przez dysponenta do projektu budżetu w tej części budżetu państwa wyniosły 35 441 tys. zł, tj. 99,8 % kwoty ujętej w ustawie budżetowej⁵. Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa przez Radę Ministrów i Ministra Finansów. Przy planowaniu uwzględniono następujące czynniki mające wpływ na rzetelność wykazanych w projekcie kwot wydatków:

- prognozowany przez Ministra Finansów wzrost średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych,
- zwiększenie⁶ w 2011 r. limitu etatów o 10 etatów kalkulacyjnych w służbie cywilnej, w związku z nowelizacją ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne*⁷,
- kwoty wydatków na wynagrodzenia zaplanowane w ustawie budżetowej na 2011 r.,
- wstępną kwotę wydatków dla części 50 określoną przez Ministra Finansów,
- danych dotyczących wykonania budżetu za lata ubiegłe,
- zapisów umów wieloletnich.

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki w trakcie roku zostały zwiększone *per saldo* o kwotę 666,5 tys. zł. Zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wynikały ze

⁴ Dokonana przed rozpoczęciem czynności kontrolnych.

⁵ Zwiększono limit zatrudnienia o 12 etatów.

⁶ Zgodnie z decyzją Ministra Finansów.

⁷ Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.

zwiększenia z rezerw celowych budżetu państwa o ww. kwotę, z przeznaczeniem na wydatki związane z realizacją zadania *Kampania edukacyjno-informacyjna promująca efektywne i oszczędne gospodarowanie energią z pożytkiem dla środowiska naturalnego oraz budżetów domowych*⁸ (664,4 tys. zł) oraz wypłatą dodatków służby cywilnej dla dwóch urzędników przewidzianych do mianowania z dniem 1 grudnia 2012 r. (2,1 tys. zł).

Z przyznanej z rezerw celowych kwoty 666,5 tys. zł wykorzystano 666,3 tys. zł, tj. 99,9%. Przyczyną niepełnej realizacji była absencja chorobowa jednego z pracowników mianowanych z dniem 1 grudnia 2012 r. (wykorzystano 1,9 tys. zł, tj. 90,5 % środków przyznanych na dodatki służby cywilnej). W wyniku badania wykorzystania przez URE (dysponent III stopnia) środków przeniesionych z rezerw celowych w kwocie 666,3 tys. zł ustalono, że zwiększenia te wynikały z potrzeb jednostki i przeznaczone zostały na realizację przewidzianych zadań, w tym przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 124-126, 129-171, 400-404)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Zgłoszone przez dysponenta części 50 wydatki zostały zaplanowane racjonalnie i oszczędnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z zabezpieczenia bieżącego finansowania zadań.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w części 50 wydatki wyniosły 36 097,9 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2011 r. były one wyższe o 1 231 tys. zł, tj. o 3,5%.

Wydatki wystąpiły wyłącznie w dziale 750 *Administracja publiczna*. Dotyczyły one przede wszystkim wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej (§ 4020) – 18 478,3 tys. zł, opłat za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia biurowe (§ 4400) – 4 971,2 tys. zł oraz składki na ubezpieczenia społeczne (§ 4110) – 3 436,6 tys. zł.

Wydatki na utrzymanie urzędu obsługującego Prezesa URE (kierownika urzędu centralnego) stanowiły 100% wydatków w części 50.

Badaniem objęto wydatki w wysokości 5 172,2 tys. zł, tj. 14,3% wydatków części 50. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Urząd Regulacji Energetyki dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, na realizację zadań Prezesa URE wskazanych w ustawie *Prawo energetyczne*, tj. na regulację gospodarki paliwami i energią oraz promowanie konkurencji.

Kontrolą objęto trzy postępowania o zamówienie publiczne na kwotę 594,4 tys. zł, z czego jedno w trybie przetargu nieograniczonego na usługę dostępu do internetu oraz dwa w trybie zapytania o cenę, które dotyczyły usługi w zakresie rezerwacji, zakupu i dostarczania biletów lotniczych oraz usługi sprzątnięcia pomieszczeń biurowych. Na realizację tych umów wydatkowano w 2012 r. 348,1 tys. zł. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w *ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁹. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

Zrealizowane wydatki bieżące wyniosły 36 061,7 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2011 r. o 1 312,7 tys. zł, tj. o 3,8%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków (82,5%) stanowiły wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń oraz zakupy towarów i usług. Wydatki na wynagrodzenia¹⁰ wyniosły 22 784,1 tys. zł (63,2%) i w porównaniu do 2011 r. wzrosły o 177,4 tys. zł. Wzrost wydatków na wynagrodzenia

⁸ Zgodnie z umową pomiędzy URE i NFOŚiGW z 19 grudnia 2011 r. środki na realizację zadania pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa pn. „Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej”.

⁹ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹⁰ Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków.

w odniesieniu do roku poprzedniego wynikał ze zwiększenia w 2012 r. przeciętnego zatrudnienia (o 12 osób) i zapłaty zobowiązań za rok 2011.

W ramach kontroli sprawdzono stan zatrudnienia i realizację wydatków na wynagrodzenia oraz wydatki na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych umów zleceń i umów o dzieło.

Przeciętne zatrudnienie¹¹ w 2012 r. w części 50 wyniosło 294 osób i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2011 r. o 12 osób. Największe różnice wystąpiły w grupie:

- osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (przeciętne zatrudnienie wzrosło o 6 osób),
- członków korpusu służby cywilnej (przeciętne zatrudnienie wzrosło o 5 osób).

Przeciętne wynagrodzenie¹² w 2012 r. wynosiło 6 387 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2011 r. było niższe o 287 zł, tj. o 4,3%.

W 2012 r. w URE wydatkowano 145,2 tys. zł¹³ na sfinansowanie wypłat wynikających z 33 umów, z tego 32 umowy zlecenia i o dzieło na kwotę 144,2 tys. zł zawarto z osobami spoza kontrolowanej jednostki oraz 1 umowę o dzieło z osobą fizyczną będącą pracownikiem jednostki na kwotę 1 021,25 zł. Szczegółowym badaniem objęto wszystkie umowy zawarte przez Urząd. W wyniku kontroli stwierdzono, że zlecone prace zostały wykonane i sfinansowane zgodnie z umowami, prawidłowo odebrane a wydatki zostały dokonane w ramach limitu określonego w planie finansowym.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 5,1 tys. zł, tj. 85% planu po zmianach i w porównaniu do 2011 r. nie zmieniły się. Wydatki poniesiono w całości z tytułu zwrotu pracownikom kosztów nabycia okularów.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 31,1 tys. zł, tj. 97,2% planu po zmianach i były niższe od wykonania w 2011 r. o 81,9 tys. zł, tj. o 72,5%, w całości w dziale 750 *Administracja publiczna* na zakupy inwestycyjne. Zakupy były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2012 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Wydatki inwestycyjne w 2012 r. wykorzystano na zakup centrali telefonicznej (13,4 tys. zł) i sprzętu informatycznego (17,7 tys. zł).

Zobowiązania w części 50 budżetu państwa na koniec 2012 r. wyniosły 1 982,8 tys. zł i były niższe niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. Główną pozycję (1 925,7 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania wymagalne na koniec 2012 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 124-126, 400-404, 495-499, 882-889, 908-915, 916, 918-927, 928, 946-947, 948-950)

Urząd w 2012 r. nie planował i nie realizował wydatków w ramach budżetu środków europejskich oraz programów wieloletnich. W 2012 r. URE nie otrzymywał oraz nie udzielał dotacji budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 402, 497)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W projekcie budżetu państwa URE na 2012 r. *Zatrudnienie i wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej „Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe”* (druk PZ-1) plan wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy łącznie z podwyżkami został określony w wysokości 265 tys. zł. W ustawie budżetowej na 2012 r. (załącznik nr 10) wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w części 50 URE zostały określone również w wysokości 265 tys. zł. Zgodnie z kwartalnym sprawozdaniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70 wykonanie wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2012 r. wyniosło 313,9 tys. zł, tj. w kwocie o 48,9 tys. zł wyższej od limitu określonego w ustawie budżetowej na 2012 r. (o 18,5%). Wyższe wykonanie wynikało z powołania z dniem 1 stycznia 2012 r. wiceprezesa URE oraz było skutkiem

¹¹ W przeliczeniu na pełne etaty.

¹² Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹³ W § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe.

powołania Prezesa URE z dniem 1 czerwca 2011 r. Wzrost wydatków na wynagrodzenia nie przekroczył limitu wydatków na wynagrodzenia zaplanowanych dla cz. 50.

(dowód: akta kontroli str. 21, 120, 498, 974-1005)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wydatkowanie środków budżetowych.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

3.1. Mechanizmy zapewniające kontrolę prawidłowości sporządzania sprawozdań

Opis stanu faktycznego

Ustalono, że w ramach części 50 nie ustalono (pisemnych) procedur kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych. Dysponentem części 50 był Prezes URE, który był również dysponentem III stopnia. Nie było dysponentów niższego stopnia. Sprawozdania jednostkowe URE, które są jednocześnie sprawozdaniami łącznymi całej części budżetowej, sporządzane były na podstawie ksiąg rachunkowych. Mechanizmy kontrolne w przedmiotowym zakresie polegały na kontroli stanowiskowej (wieloetapowej) zgodności przygotowywanych sprawozdań z księgami rachunkowymi URE. Działanie te były wystarczające, aby na akceptowalnym poziomie ograniczyć ryzyko, że dane wykazane w sprawozdaniach budżetowych będą nierzetelne.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 398-408, 498, 930-940, 948)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej skuteczności procedur kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2012 przez URE (dysponenta trzeciego stopnia):

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23),
- a także
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 398-408, 498)

Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 97 640 617,06 zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 36 097 911,67 zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan

¹⁴ Dz.U. Nr 20, poz. 103.

¹⁵ Dz.U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Warszawie w dniu 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 398-408, 498, 930-940, 948, 972)

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 *Rachunek dochodów budżetowych* i wynosiła 97 640 617,06 zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 280-282, 951)

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 36 097 911,67 zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 3 863 622,00 zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 240.

(dowód: akta kontroli str. 402, 405)

W URE nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli str. 407)

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁶. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 410-414, 938-939)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej rocznych sprawozdań nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe i kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych oraz pozytywnie zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniach z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym z ewidencją księgową.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

URE posiadał opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷

(dowód: akta kontroli str. 297-300, 952-957)

W URE ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w systemie księgowości komputerowej ALCODE 1405 FK – Finanse i Księgowość. Stosownie do założeń kontroli

¹⁶ Dz.U. Nr 298, poz. 1766.

¹⁷ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

wykonania budżetu państwa w 2012 r. nie przeprowadzono kontroli systemu, gdyż nie był on w okresie ostatnich 3 lat zmieniany i modyfikowany i jego funkcjonowanie nie było kwestionowane przez Najwyższą Izbę Kontroli w poprzednich kontrolach.

(dowód: akta kontroli str. 951)

Badanie przeprowadzono w URE w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2012 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 - subkonto wydatków. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi bankowe - jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł),
- dobrane w sposób celowy.

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 52 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną¹⁸ na kwotę 3 981,5 tys. zł. Niezależnie badaniu poddano także dowody (zapisy) księgowe dobrane w sposób celowy na kwotę 1 190,7 tys. zł. Wydatki objęte badaniem (w łącznej wysokości 5 172,2 tys. zł) stanowiły 14,3% zrealizowanych wydatków w części 50.

W zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych kontrolą objęto próbę dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 4 940,1 tys. zł, z tego o wartości 3 981,5 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną oraz o wartości 958,6 tys. zł dobranych w sposób celowy. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym.

(dowód: akta kontroli str. 944-945, 962-971)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie spełniania wymogów formalnych przez wylosowane i dobrane celowo dowody (zapisy).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

5. Działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli

Opis stanu
faktycznego

Prezes URE prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej, według zasad określonych w art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych. Działania w tym zakresie realizował poprzez analizę bieżących i kwartalnych informacji o wykonaniu dochodów i wydatków oraz uwarunkowaniach budżetu, organizowanie okresowych spotkań kierownictwa Urzędu dot. sytuacji finansowej URE, realizację planu audytu wewnętrznego¹⁹

¹⁸ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

¹⁹ W którym uwzględniono między innymi następujące zagadnienia: pobieranie, ewidencjonowanie i windykacja dochodów budżetowych, tworzenie i gospodarowanie ZFSS – sprawozdania zawierające wyniki audytu były na bieżąco przekazywane dysponentowi części.

oraz wniosków pokontrolnych NIK zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 27 kwietnia 2012 r., przekazanych Prezesowi URE po kontroli wykonania w 2011 r. budżetu państwa w części 50. Wnioski pokontrolne NIK sformułowane w ww. wystąpieniu pokontrolnym zostały zrealizowane w następujący sposób:

- *Instrukcja udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Regulacji Energetyki* wprowadzona zarządzeniem nr 2/2013 Dyrektora Generalnego URE z dnia 30 stycznia 2013 r. została dostosowana do postanowień obowiązującego regulaminu organizacyjnego Urzędu (wprowadzonego zarządzeniem Prezesa URE nr 7/2011 z dnia 14 października 2011 r.),
- w dniu 14 maja 2012 r. Agencja Rynku Energii S.A. – na wniosek Prezesa URE z dnia 25 kwietnia 2012 r. – przekazała URE preliminarz kosztów badań statystycznych na 2013 r.: *Elektroenergetyka i ciepłownictwo* (łącznie koszty wynosiły 2 454 200 zł) oraz *Paliwa ciekłe i gazowe* (łącznie koszty wynosiły 1 472 100 zł).

(dowód: akta kontroli str. 301-329, 330-335, 948, 958-959)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawowanego nadzoru i kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Wobec nie stwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 28 marca 2013 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
(-) Marian Cichosz